

Tiltak mot pukkellaks 2023

Eirik Frøiland

Miljødirektoratet

Innhold

1. Hva vi lærte i 2021
2. Hva vi gjorde i 2022
3. Hva som skjer i 2023
4. Hva vi håper å få til innen 2027

Metoder brukt i 2021:

- Sortering i laksetrapp
- Harpunering
- Garn
- Not
- Feller

Foto: Lars Åke Andersen

Foto: Rune Muladal

Foto: Lars Åke Andersen , SFTF

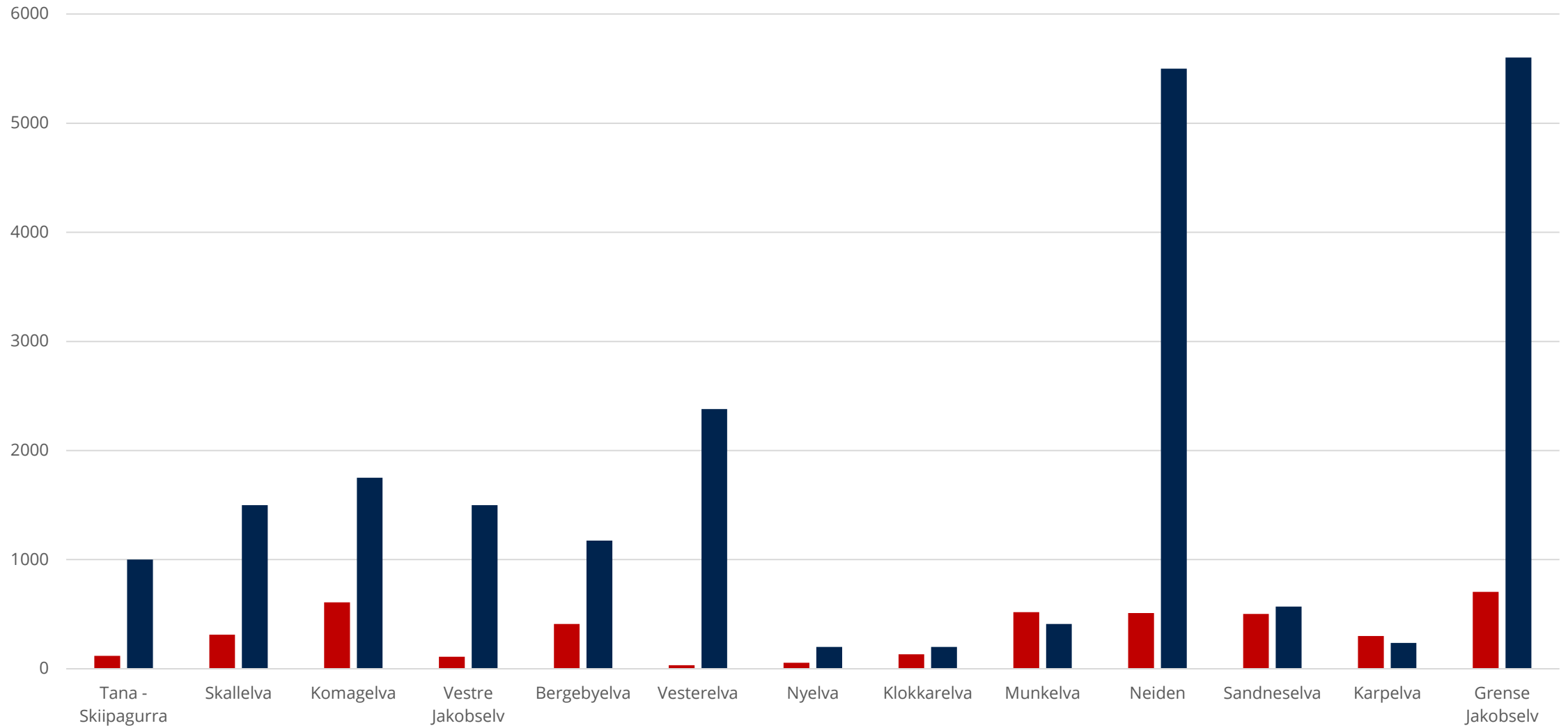

Foto: Lars Åke Andersen

Drivtelling av pukkellaks i august 2019 and 2021

Tiltak mot pukcellaks i Troms og Finnmark

Oppsummering av tiltak utført av frivillige organisasjoner i 2021

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Ramssa ja Finnmarkku stáhtahálddaseaddji
Tromsán ja Finmarkun staatihallittija

Hva vi lærte i 2021:

- **Harpunering** er trygt, men ofte kun et marginalt supplement.
- **Garn** kan fange mye fisk, men fordi man må være forsiktig vil mange pukcellaks unnsnippe. Krevende.
- **Not** virker bare ved gunstige forhold.
- **Feller** er det rette redskapet når du har stor oppgang av pukcellaks over en lang periode.

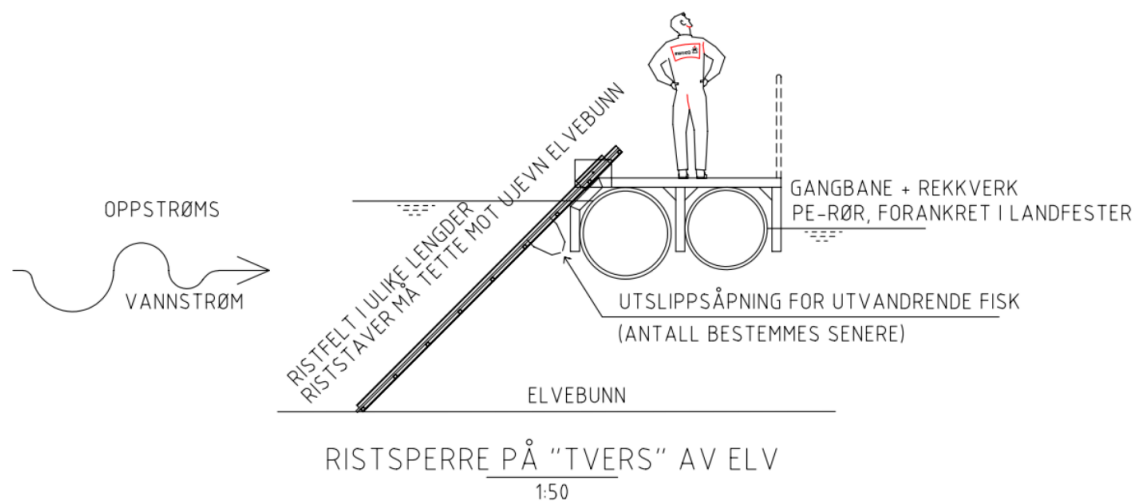

May 14th - 2022

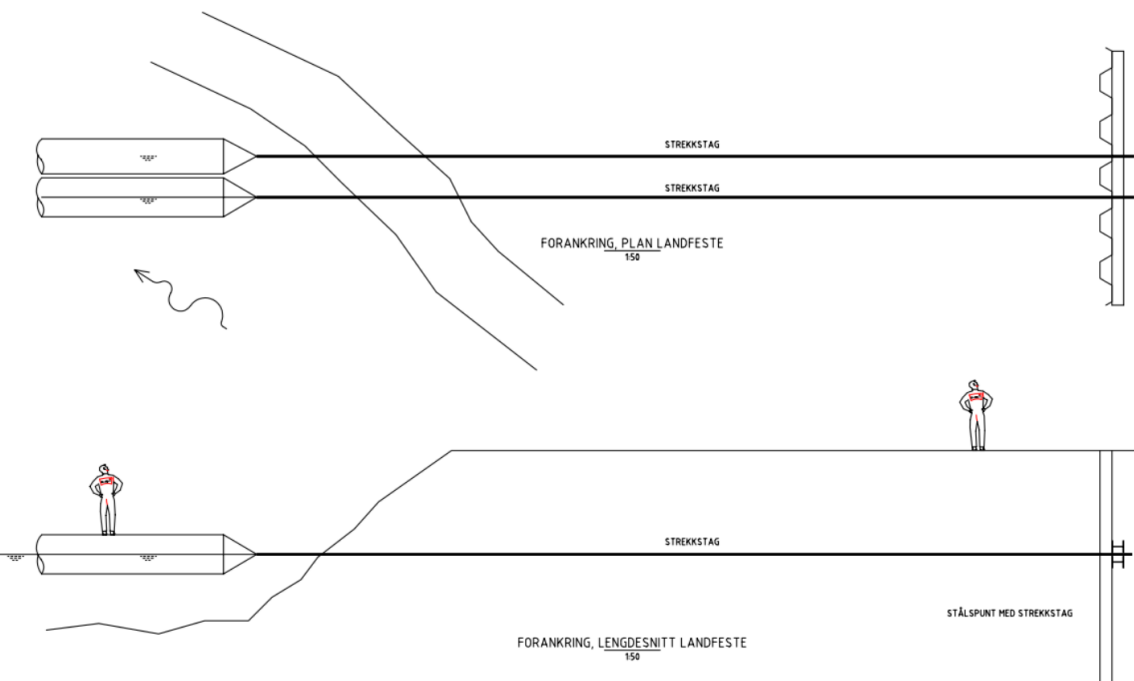
Yngelkartlegging 2022

- Miljødirektoratet finansierte undersøkelsene – SFTF og SFNO kjøpte tjenestene i respektive fylker.
- Smolt ble påvist i alle undersøkte elver i Troms og Finnmark (13 elver).
- I Nordland fant man smolt der gyteområdene var kjent.
- Høy overlevelse fra egg til smolt over alt, fra Rana til Grense Jakobselv.

Sperregruppa

- Utredet i 2022 løsninger for de største elvene
- Befaringer i Neiden, Tana og Alta
- Leverte rapport desember 2022
- Behov for videre utredning, prosjektering, testing og kostnadsberegning

Tegninger: Sweco

Nasjonalt kompetansegruppe

- Etablert i februar 2022
- Har bl.a. gitt råd om hvilke typer feller som bør satses på
- Har invitert eksterne til å orientere om fangst i sjø, FoU, automatisk sortering m.m.
- Skal besøke mange feller 7.-9. aug
- Evaluerer tiltakene i løpet av høsten

Utprøving av feller

- SFTF har kjøpt inn ulike felletyper som anbefalt av kompetansegruppa
- Disse er installert og testet i samarbeid med lokale foreninger.
- Testene har gitt erfaringsgrunnlag for videre anskaffelser ved SFTF.

Selvbygde nettingfeller

- Komagelva

- Julelva

- Molvikelva

- Laggo

- Sandfjordelva

- Risfjordelva

+ flere som har søkt tilskudd lenger vest

Foto: Eirik Frøiland

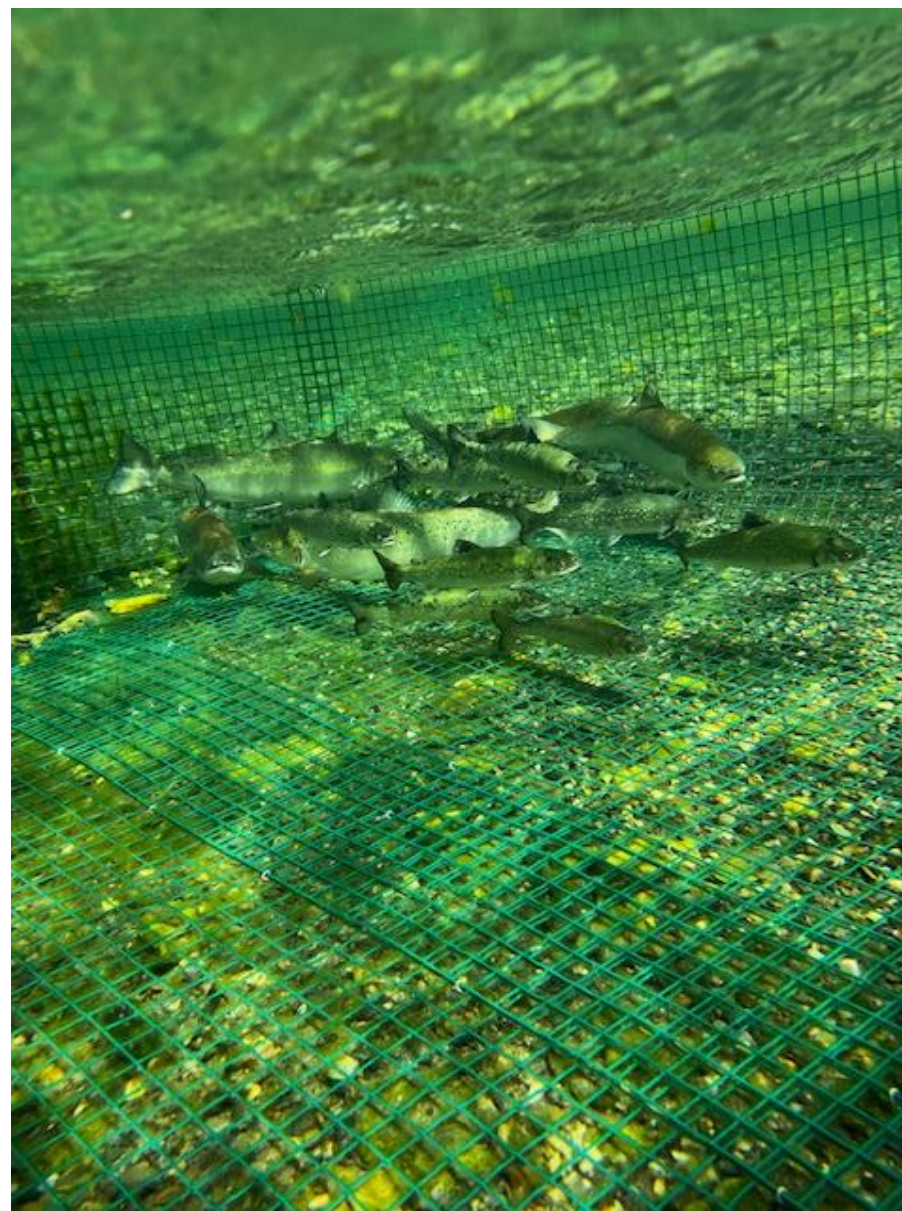
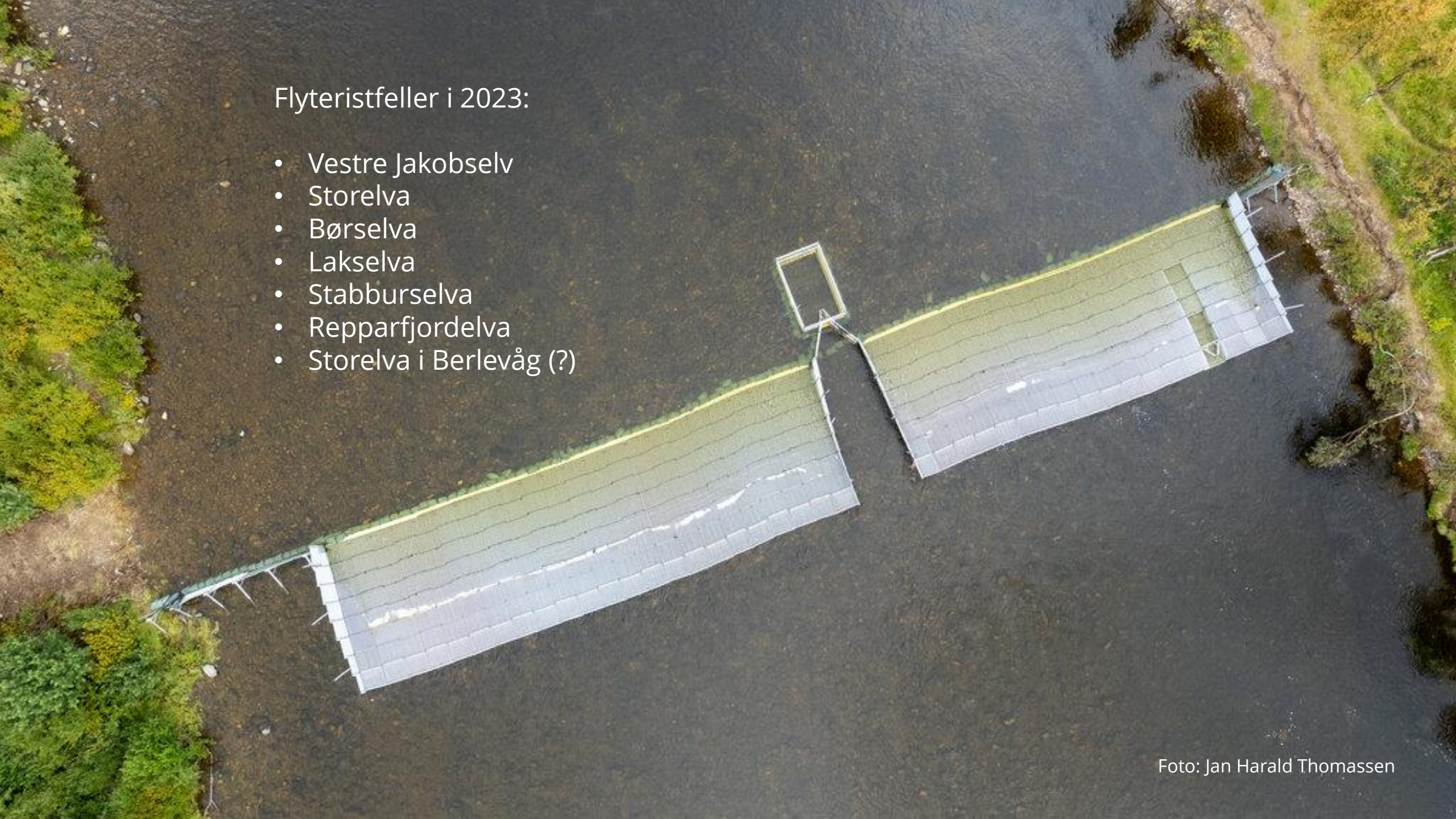

Foto: Gamvik JFF/Lars Magne Hansen

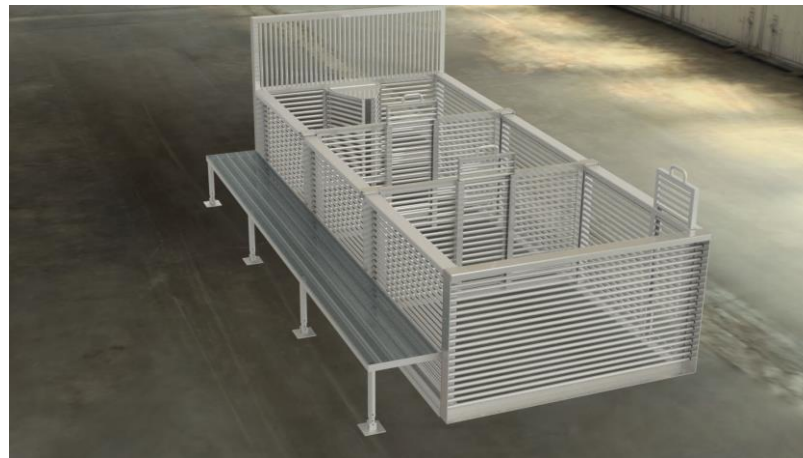
Flyteristfeller i 2023:

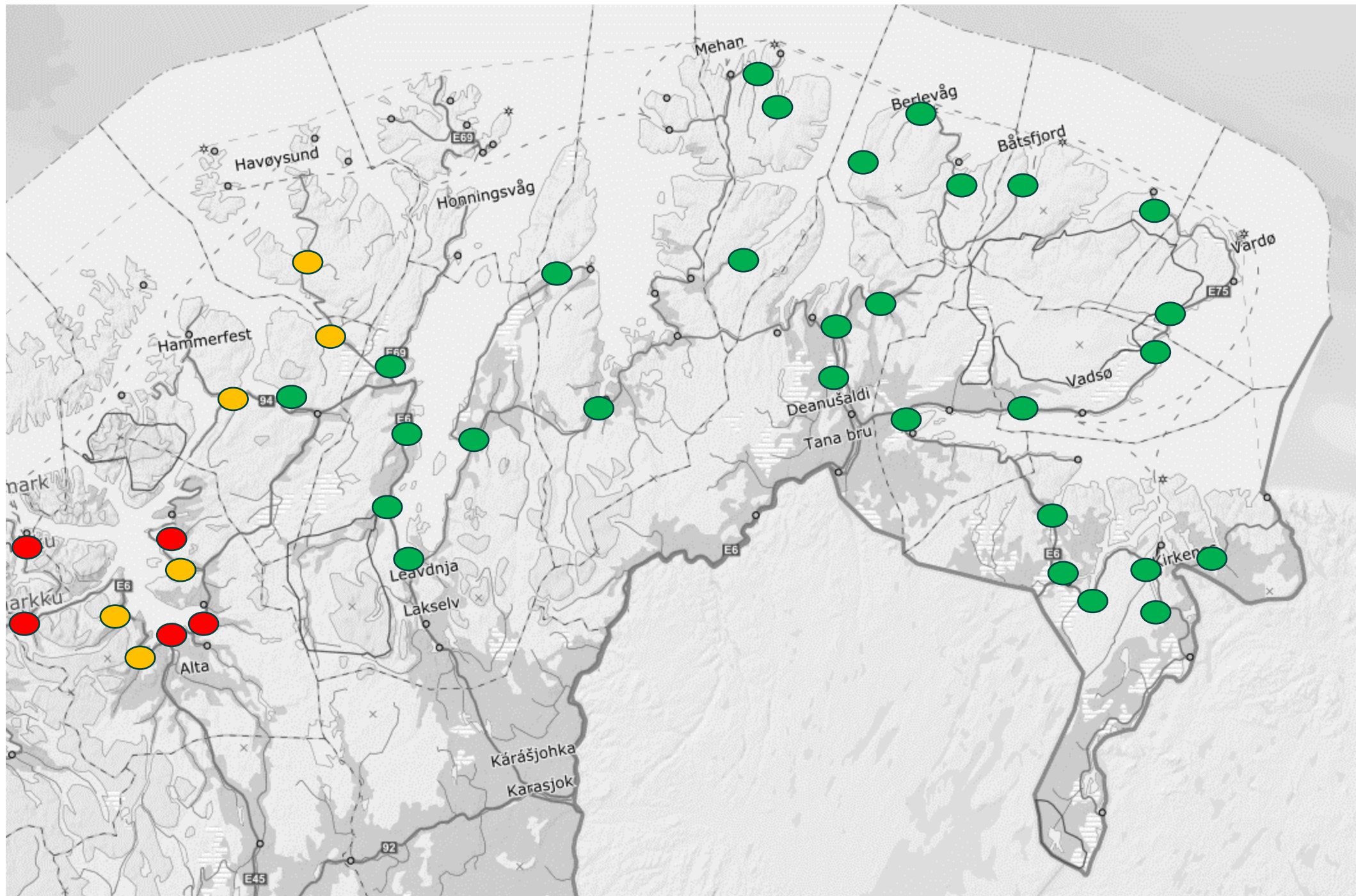
- Vestre Jakobselv
- Storelva
- Børselva
- Lakselva
- Stabburselva
- Repparfjordelva
- Storelva i Berlevåg (?)

Spilefeller planlagt i 2023:

- Karpelva
- Sandneselva
- Munkelva
- Klokkerelva
- Vesterelva
- Skallelva
- Austerelva
- Sandfjordelva
- Syltefjordelva
- Kongsfjordelva
- Masjohka
- Lille Porsangerelva
- Ytre Billefjordelva
- Smørfjordelva
- Kvalsundelva

miljodirektoratet.no

Miljødirektoratet

Ny registrering

Dato

15.02.2023

Vassdrag

Gaula

Avlivet

Pukkellaks

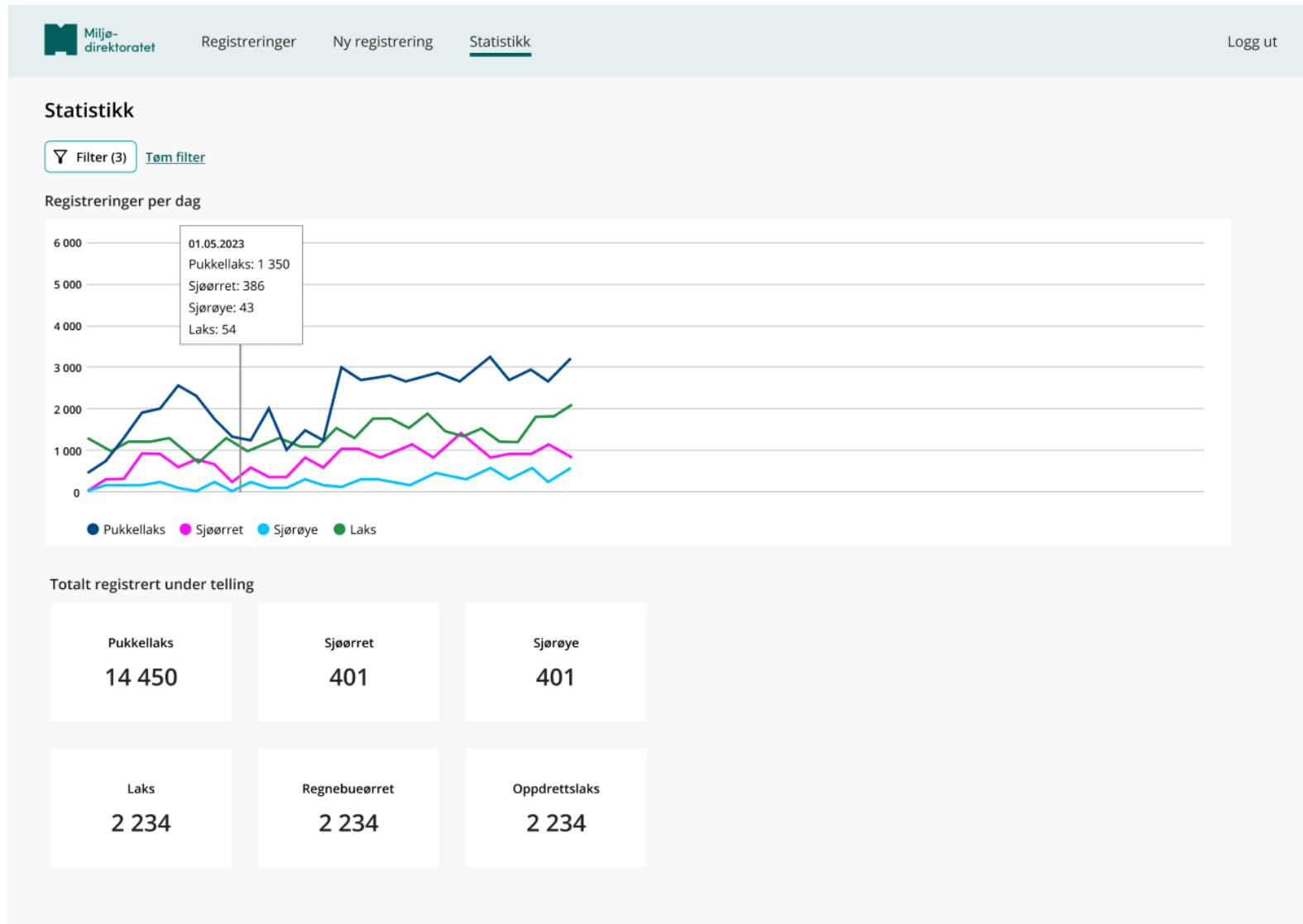
Sjørøret

1 2 3 -

4 5 6]

7 8 9 ↵

, 0 . →

Kartlegging av effekten

- **Vi må måle om fellene virker slik vi håper**
 - Hvor stor andel av pukkellaksen kommer seg opp før fella er i drift?
 - Hvor stor andel klarer vi å ta ut?
 - Hvor stor andel kommer opp etter at fella er tatt ned?
- **Vi må kartlegge hvor store de uønskede effektene er**
 - Kommer smolten seg ut?
 - Klarer vi å flytte laks, sjøørret og sjørøye forbi mens fella er i drift?
 - Kommer det eventuelt mye vanlig fisk opp i elva etter at fella tas ned?

Foto: Eirik Frøiland

Sjølaksefiske

- **72 tonn** tatt i sjøen i 2021 – kan dette økes uten å skade/drepe mer atlantisk laks, sjøørret og sjørøye?
- **VRL** fått i oppdrag å sammenfatte eksisterende kunnskap fra tidligere forsøk.
- Regjeringen har gitt Miljødirektoratet et oppdrag om å sende et forslag på **høring** om målrettet fiske etter pukkellaks i sjøen:
 - **Mindre maskevidde (55-58mm)**
 - **Fisketid 20. juni – 15.juli**
 - **Utsettingspåbud av annen fisk**

Forsøk med andre redskaper i sjø

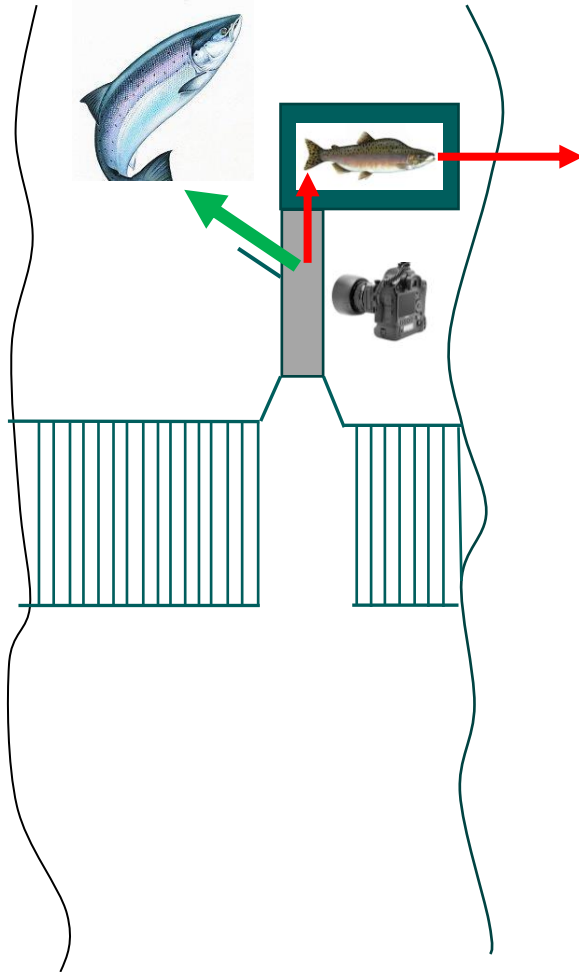
- Miljødirektoratet behandler nå søknader om tillatelser til forskningsfiske i 2023:
 - Snurpenot/sildenot
 - Modifiserte kilenøter
- Dersom man klarer å fange selektivt (kun pukkellaks), eller får til skånsom sortering, så er dette positivt og noe vi må vurdere i fremtidig regelverk.

Hva gjør vi med fisken?

- Noen aktører ønsker å hente fisk
 - Planer om å produsere filét, rogn, hundefôr, krabbeagn
- Fisk som ingen vil ha kan ensileres
 - Råstoff for dyrefôr og biogass
 - Statsforvalteren jobber med å få på plass avtaler
 - Koster mye penger – prøv å finne andre muligheter lokalt først

Automatisk sortering

- Ikke ferdig utviklet, men flere private aktører jobber med dette.
- Miljødirektoratet, SFTF og STAF har fått innvilget 10 mill fra Forskningsrådet for å stimulere utviklingen gjennom en før-kommersiell anskaffelse.
- Prosjektet vil gå over 4 år
 - Ca. 5 leverandører/konsepter fra starten
 - Fullskala testing av 2 prototyper i 2025
 - Mål om ferdig produkt på markedet innen 2027

Video fra Berlevåg JFF:

Prioriteringer:

1: Unngå ulykker

2: Slippe vanlig laks, sjøørret og sjørøye opp i elva for å gyte

3: Fjerne pukkellaksen

Miljø-
direktoratet